29 Νοεμβρίου 1943

Συνάντηση στην Τεχεράνη

Ο Ιωσήφ Στάλιν ήταν ακόμη απασχολημένος με τις μάχες του Λένινγκραντ και του Στάλινγκραντ, όταν έγινε η διάσκεψη στην Καζαμπλάνκα (*βλ. 14.1.1943*), και δεν είχε μετάσχει σ' αυτήν. Δέκα μήνες αργότερα, πολλά είχαν συμβεί. Κυριότερο, η απόβαση στη Σικελία (*βλ. 10.7.1943*) και η συμμαχική προέλαση στην Ιταλία. Όμως, οι Γερμανοί εξακολουθούσαν να πιέζουν στο ανατολικό μέτωπο. Το φθινόπωρο, οι υπουργοί Εξωτερικών της Αγγλίας, των Ηνωμένων Πολιτειών και της Σοβιετικής Ένωσης συναντήθηκαν για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα. Δεν καταλήξανε πουθενά. Μια διάσκεψη κορυφής ορίστηκε στην Τεχεράνη, μήπως οι ηγέτες βρούνε λύση εκεί όπου οι υπουργοί απέτυχαν. Οι αντιπροσωπείες έφτασαν, εκεί, στις 28 Νοεμβρίου. Οι Σοβιετικοί κατέλυσαν στην πρεσβεία τους. Οι Αμερικανοί είχαν προβλήματα. Τους προτάθηκε να μετακομίσουν κι αυτοί στη σοβιετική πρεσβεία. Δέχτηκαν.

Η μετακόμιση έγινε στις 29 Νοεμβρίου 1943. Την ίδια μέρα, συναντήθηκαν ο Φραγκλίνος Ρούσβελτ κι ο Ιωσήφ Στάλιν, για πρώτη φορά στη ζωή τους. Ένας πρακτικογράφος κατέγραψε τη συνομιλία που έγινε στο πόδι. Πρώτος ο Ρούσβελτ είπε:

«Χαίρομαι που σας συναντώ. Προσπάθησα πολύ καιρό για να το πετύχω».

Ο Στάλιν απάντησε:

«Χαίρομαι κι εγώ γι' αυτή τη συνάντηση που, από δικό μου φταίξιμο, καθυστέρησε τόσο πολύ. Ήμουν, όμως, εξαιρετικά απασχολημένος με στρατιωτικές υποθέσεις».

Ο Ρούσβελτ ενδιαφέρθηκε για την κατάσταση στο ανατολικό μέτωπο κι ο Στάλιν τον κατατόπισε. Ξαφνικά, τα θέματα της διάσκεψης έμπαιναν στα όρθια. Ίσως αυτό να ήταν ό,τι καλύτερο μπορούσε ο Στάλιν να περιμένει, καθώς η τυχαία συνομιλία γινόταν χωρίς τον Τσόρτσιλ. Ο Άγγλος μάλλον προτιμούσε μια στριμωγμένη Σοβιετική Ένωση. Όμως, εκείνη την ώρα δεν ήταν παρών. Έτσι, όταν ο Στάλιν ολοκλήρωσε την ενημέρωση, ο Ρούσβελτ είπε:

«Ένα από τα θέματα που έχουμε να συζητήσουμε, είναι και το πώς θα καταφέρουμε να αποσυρθούν από το ανατολικό μέτωπο τριάντα με σαράντα γερμανικές μεραρχίες».

Ο Στάλιν έσπευσε να συμφωνήσει:

«Αυτό θα ήταν πολύ εποικοδομητικό».

Έτσι, απλά, έμπαινε το θέμα της δημιουργίας ενός νέου δυτικού μετώπου. Στις συνομιλίες που ακολούθησαν ως την 1η Δεκεμβρίου, Ρούσβελτ και Στάλιν κράτησαν κοινή γραμμή που μάταια προσπάθησε να σπάσει ο Τσόρτσιλ. Άρχισε η αντίστροφη μέτρηση για την απόβαση στη Νορμανδία.

1314: Πεθαίνει ο από το 1285 βασιλιάς της Γαλλίας Φίλιππος Δ', ο Ωραίος. Το 1303 έδιωξε όλους τους Εβραίους από την Γαλλία και άρπαξε την περιουσία τους, περιόρισε τη δύναμη των φεουδαρχών, τσάκισε το τάγμα των ιπποτών του Ναού (Ναϊτών) συγκρούστηκε με τον πάπα Βονιφάτιο και αφορίστηκε. Είχε γεννηθεί το 1268.

1780: Πεθαίνει η Μαρία Θηρεσία, βασίλισσα της Ουγγαρίας, Αρχιδούκισσα της Αυστρίας και Αυτοκράτειρα της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Αύξησε σημαντικά την ισχύ της Αυστρίας και κατάφερε να χαλιναγωγήσει τις καταχρήσεις της Καθολικής Εκκλησίας. Γεννήθηκε το 1717.

1923: Η Τουρκία ανακηρύσσεται δημοκρατία, με πρώτο της πρόεδρο τον εθνικιστή ηγέτη Μουσταφά Κεμάλ, μετέπειτα Ατατούρκ.

1932: Γεννιέται ο Γάλλος πολιτικός, Ζακ Σιράκ. Υπήρξε πρωθυπουργός της χώρας του το 1974 και ξανά το 1986 και πρόεδρος από το 1995 ως το 2007.

1944: Ξεσπά ιαπωνική επίθεση στο Τονκίνο της Ινδοκίνας, γαλλικό προτεκτοράτο από το 1884.

1945: Η νεοεκλεγμένη Συντακτική Συνέλευση της Γιουγκοσλαβίας, κηρύσσει τη χώρα ομοσπονδιακή δημοκρατία.

1974: Η Βρετανία θέτει τον IRA εκτός νόμου.

1990: Στη Βουλγαρία, η κυβέρνηση Λουκάνοφ παραιτείται έπειτα από γενική απεργία.

2000: Δυο μήνες μετά το ναυάγιο του οχηματαγωγού «Εξπρές Σάμινα» (26.9.2000) που στοίχισε τη ζωή σε 82 άτομα, αυτοκτονεί (πέφτοντας από τον έκτο όροφο του κτιρίου όπου το γραφείο του) ο Παντελής Σφηνιάς, δημιουργός και εκφραστής της πλοιοκτήτριας εταιρείας στην οποία ανήκε το βυθισμένο πλοίο.

2006: Σε μια σημαδιακή συγκυρία που προκαλεί εκνευρισμό στην Τουρκία, στην πρώτη έξοδό του από το Βατικανό, ο πάπας Βενέδικτος 16ος επισκέπτεται τον πατριάρχη Βαρθολομαίο και αποκαλεί οικουμενικό το πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης. Την ίδια ώρα η Κομισιόν ουσιαστικά εισηγείται το πάγωμα των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Τουρκία, εξαιτίας της αδιαλλαξίας της στο θέμα του ανοίγματος των λιμανιών της στα κυπριακά πλοία.

2009: Ο πρώην αντάρτης, Χοσέ Μουχίκα, εκλέγεται πρόεδρος της Ουρουγουάης, στις εκεί επαναληπτικές εκλογές, λαβαίνοντας το 53% των ψήφων.

2009: Σε μια πρωτόγνωρη για τον χώρο διαδικασία στην οποία ψήφισαν 782.136 μέλη του κόμματος, ο Αντώνης Σαμαράς εκλέγεται πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας με 50,06% των ψήφων, έναντι 39,72% που έλαβε η Ντόρα Μπακογιάννη και 10,22% ο Παναγιώτης Ψωμιάδης. Σε αντίστοιχη διαδικασία στο ΠΑΣΟΚ το 2007, είχαν ψηφίσει 738.078 μέλη και φίλοι του κινήματος.

2012: Με ψήφους 138 «ναι», 41 αποχές και 9 «όχι», η Παλαιστίνη αποκτά το καθεστώς κράτους παρατηρητή του ΟΗΕ, ουσιαστικό βήμα προς την απόκτηση της ανεξαρτησίας της.

Η 29η Νοεμβρίου στον πολιτισμό

29 Νοεμβρίου 1516

Πεθαίνει ο ζωγράφος Τζιοβάνι Μπελίνι

Ο πατέρας του, Τζάκοπο Μπελίνι, ήταν ζωγράφος. Ο μεγαλύτερος αδελφός του, Τζεντίλε, ήταν επίσης ζωγράφος. Η αδελφή του, Νικολόζα, παντρεύτηκε τον ζωγράφο Αντρέα Μαντένια. Μοιραία, ο Τζιοβάνι Μπελίνι έγινε κι αυτός ζωγράφος. Γεννήθηκε γύρω στα 1429

με 1430 στη Βενετία κι έμεινε γνωστός ως Τζιαμπελίνο. Ξεκίνησε μάλλον ως βοηθός του πατέρα του, σπούδασε στην Πάδουα και βρέθηκε στη Φλωρεντία τον καιρό της μεγάλης πολιτιστικής επανάστασης, όταν οι καλλιτέχνες άρχισαν να ξεφεύγουν από το αυστηρό θρησκευτικό ύφος των πινάκων και να πλησιάζουν όλο και πιο πολύ τη φύση. Ο Τζιοβάνι, άλλωστε, από τους εκπληκτικούς ουρανούς του ξεχωρίζει. Τα αριστουργήματά του κόσμησαν την αίθουσα του Μεγάλου Συμβουλίου στη Βενετία αλλά καταστράφηκαν στην πυρκαγιά του 1577. Ως τότε όμως, είχε φέρει την Αναγέννηση στη Βενετία που την έκανε κέντρο των τεχνών και ανταγωνίστρια της Φλωρεντίας. Οι πίνακές του παρουσιάζουν σταθερή τολμηρή εξέλιξη από την καθαρά αυστηρή θρησκευτική αφηγηματική στον νατουραλιστικό ρυθμό με έμφαση στο τοπίο. Ο πίνακάς του «Η αγωνία στον κήπο» απετέλεσε την απαρχή της απεικόνισης βενετσιάνικων τοπίων, τάσης που διάρκεσε πάνω από έναν αιώνα. Ο Τζιαμπελίνο πέθανε στις 29 Νοεμβρίου του 1516.

1797: Γεννιέται ο Ιταλός συνθέτης Γκαετάνο Ντονιτσέλι. Πέθανε στις 8 Απριλίου 1848.

1902: Γεννιέται ο Ιταλός συγγραφέας Κάρλο Λέβι, διάσημος για το έργο του «Ο Χριστός σταμάτησε στο Έμπολι».

1924: Πεθαίνει ο Ιταλός συνθέτης όπερας, Τζιάκομο Πουτσίνι («Μποέμ», «Τόσκα», «Μαντάμ Μπατερφλάι»). Το τελευταίο του έργο, το «Τιραντό», έμεινε ημιτελές. Γεννήθηκε το 1858.

1981: Πεθαίνει η Αμερικανίδα ηθοποιός Νάταλι Γουντ. Έγινε γνωστή με την παρθενική της

εμφάνιση στην ταινία «Το θαύμα της 34ης οδού». Πρωταγωνίστησε στο «Μπομπ και Κάρολ και Τεντ και Αλις» και στο πασίγνωστο «Γουέστ Σάιντ Στόρι».

2010: Σε ηλικία 95 χρόνων, αυτοκτονεί ο Ιταλός σκηνοθέτης Μάριο Μονιτσέλι («Ο κλέψας του κλέψαντος», «Οι εντιμότατοι φίλοι», «Οι γενναίοι του Μπρανκαλεόνε» κ.α.) Είχε γεννηθεί στις 16 Μαΐου 1915.